

معرفی یک بیمار مبتلا به نوروبروسلوز با تظاهرات بالینی تهوع و استفراغ طولانی

نازنین ضیاء شیخ الاسلامی

استادیار بیماری‌های عفونی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: بروسلوز یک بیماری مشترک بین انسان و دام است که تظاهرات بالینی آن بسیار متنوع و گمراه کننده می‌باشد. از جمله این تظاهرات، درگیری سیستم اعصاب مرکزی است که به اشکال متنوعی بروز می‌کند. شناسایی این تظاهرات بالینی متنوع می‌تواند به پزشکان در تشخیص و درمان این بیماری کمک نماید.

معرفی مورد: در این مقاله به معرفی یک بیمار مبتلا به نوروبروسلوز که با شکایت تهوع و استفراغ به مدت ۴ ماه مراجعه کرده بود، پرداخته شده است.

کلید واژه‌ها: بروسلوز؛ سیستم دستگاه عصبی مرکزی؛ تهوع؛ استفراغ.

نویسنده مسئول مکاتبات: دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران؛

آدرس پست الکترونیکی: n_sheikholeslam@yahoo.com

تلفن: ۰۹۱۲۱۷۵۴۱۷۰

تاریخ پذیرش: ۸۹/۶/۲۱

تاریخ دریافت: ۸۹/۵/۹

مقدمه

بی‌اشتهایی و کاهش وزن داشته است. در ضمن بیمار سابقه تماس با دام و مصرف لبنیات غیرپاستوریزه را هم ذکر کرد. در این رابطه چندین بار مراجعه پزشکی داشته و به علت تهوع و استفراغ طولانی، آندوسکوپی شده بود، و با شک به بیماری گوارشی تحت یکسری درمان‌ها قرار گرفته بود که موفقیت‌آمیز نبوده و تهوع و استفراغ بیمار پیشرفت کرده بود. در نهایت مراجعات پزشکی بیمار نتیجه‌ای نداشت. در معاینه اولیه، درجه حرارت دهانی 37°C بود. بیمار هوشیار و ملتحمه مختصری کم‌رنگ به نظر می‌رسید. ارگانومگالی و ردور نداشت. سمع قلب و ریه طبیعی بود. قادر به راه رفتن روی پاشنه و پنجه نبود (درگیری اولین مهره ساکرال و پنجمین مهره کمری).

آزمایشات بیمار به قرار ذیل بود:

FBS	100
ESR:	30
Hb	11/5
Wright	1/640
rME	1/160
U/A	Normal
CBC: WBC Count	8300
Poly	35%
Lymph	65%

بروسلوز یک بیماری شایع با اشکال متنوع بالینی است و ابتلای به این بیماری بسیاری از ارگان‌ها را درگیر می‌کند. تظاهرات بالینی بروسلوز بسیار متنوع و گاهی گمراه کننده است و آشنایی با این تظاهرات می‌تواند پزشکان و متخصصین را در زمینه تشخیص و درمان یاری کند. با توجه به شایع بودن این بیماری در ایران و سایر کشورهای همجوار، شناختن اشکال مختلف این بیماری ضروری به نظر می‌رسد. تاکنون از این بیماری تظاهرات مختلف ریوی، پوستی، روانی، قلبی، اسکلتی-عضلانی، گوارشی و عصبی گزارش شده است. از جمله این تظاهرات، درگیری سیستم اعصاب مرکزی است که خیلی شایع نمی‌باشد. ابتلای این سیستم در بروسلوز به اشکال متنوعی بروز می‌کند (۱). در این مقاله به معرفی بیماری با تظاهرات نسبتاً نامعمول بیماری نوروبروسلوز پرداخته شده است.

شرح مورد

بیمار دختر ۱۵ ساله‌ای از اهالی بردسیر کرمان است که با شکایت تهوع و استفراغ، ۴ ماه قبل مراجعه کرده بود. اخیراً لنگیدن هم به علایم وی اضافه شده بود. در ۴ ماه گذشته گاهی سابقه سردرد و تب و تا حدی

همکارانش در ترکیه، یک مورد نوروبروسلوز را معرفی کردند که بیمار با علائم خواب‌آلودگی و ترمور و تب مراجعه کرده بود (۲). انفارکتوس مغزی (۳)، نوریت رتروبولبر و درگیری چندین عصب جمجمه‌ای (۴)، مشکلات بینایی و شنوایی (۵)، پاراپارزی اسپاستیک (۶)، مننژیت، مننگوآنسفالیت، پولی رادیکولوپاتی، میلوپاتی و... (۷)، از جمله تظاهرات بالینی مختلف در بیماران مبتلا به نوروبروسلوز می‌باشد. در مطالعه دمی‌اصلان و همکارانش که بر روی ۳۶ بیمار نوروبروسلوزی انجام گرفت، بیشترین علامت، تب و سردرد گزارش شد (۷)، در صورتی که در این بیمار، تهوع و استفراغ علامت غالب بود و البته این مسئله که شکایت غالب بیمار تهوع و استفراغ باشد، در مطالعات دیگر کمتر مشاهده شده است، هرچند به درجات کمتری از تب و سردرد گاه‌گاهی هم اشاره شده است. در مطالعه رنجبر و همکارانش بر روی ۲۰ بیمار نوروبروسلوزی و Gul و همکارانش بر روی ۱۸۷ بیمار نوروبروسلوزی، تب و سردرد بیشترین فراوانی را داشتند (۹،۸)؛ در صورتی که در این بیمار تهوع و استفراغ علامت غالب بوده است.

به‌طور کلی، در کشوری مانند ایران که بروسلوز آندمیک می‌باشد (۷)، در هر بیمار که با شکایات پیچیده و غیرقابل توجه نورولوژیک مراجعه می‌کند، بایستی در مرحله اول به نوروبروسلوز شک نمود و اساساً باید به این نکته توجه کرد که بیماران مبتلا به بروسلوز با علامات بالینی بسیار گسترده و متنوعی ممکن است مراجعه کنند که شناختن این اشکال متفاوت بالینی می‌تواند به پزشکان در تشخیص بیماری کمک نماید.

با توجه به سردرد طولانی بیمار، از وی سی‌تی‌اسکن مغز به عمل آمد که نرمال گزارش شد، سپس بر روی بیمار پونسیون لومبر انجام گردید. نتایج بدین شرح به دست آمد.

Wright	1/320
WBC	3300
Count	
Poly	10%
Lymph	90%
Protein	50 mg/dl
Suger	70

بیمار با تشخیص نوروبروسلوز تحت درمان ۳ داروی کوتریموکسازول، داکسی‌سیکلین و ریفامپین قرار گرفت. تب بیمار حدود ۱۰ روز پس از شروع درمان قطع شد. اشتها، سردرد و لنگیدن بیمار به ترتیب ۱۵ روز، ۱ ماه و ۱/۵ ماه پس از درمان بهبود یافت. معالجه بیمار یک‌سال ادامه داشت و در پایان دوره درمان، حال عمومی بیمار کاملاً خوب و آزمایشات طبیعی بود.

بحث

بروسلوز تظاهرات بالینی بسیار متنوع و متفاوتی دارد و علائم آن مشابه بسیاری از بیماری‌های دیگر می‌باشد (۱). با توجه به تنوع و پیچیده بودن علائم این بیماری، شناختن آنها می‌تواند کمک تشخیصی مؤثری به پزشکان نماید. یکی از انواع بروسلوز، درگیری سیستم مغز و اعصاب است. شیوع نوروبروسلوز در مطالعات مختلف بین ۱۰-۵٪ بوده است (۲). تاکنون اشکال بسیار جالب و متنوعی از نوروبروسلوز توسط محققین مختلف در دنیا گزارش شده است. Ozkavukcu و

References:

- Ozkavukcu E, Tuncay Z, Selçuk F, Erden I. An Unusual Case of Neurobrucellosis Presenting with Unilateral Abducens Nerve Palsy: Clinical and MRI Findings. *Diagn Interv Radiol* 2009 Dec; 15(4):236-8. Epub 2009 Oct 27.
- Hadda V, Khilnani G, Kedia S. Brucellosis Presenting as Pyrexia of Unknown Origin in an International Traveller: A Case Report. *Cases J* 2009 Sep; 1(2):7969.
- Ay S, Tur BS, Kutlay S. Cerebral Infarct Due to Meningovascular Neurobrucellosis: A Case Report. *Int J Infect Dis* 2009 Nov; 12.
- Sahin E, Yilmaz A, Ersöz G, Uğuz M, Kaya A. Multiple Cranial Nerve Involvement Caused by Brucella Melitensis. *South Med J* 2009 Aug; 102(8):855-7.
- Tonekaboni SH, Karimi A, Armin S, Khase LA, Sabertehrani AS. Neurobrucellosis: A Partially Treatable Cause of Vision loss. *Pediatr Neurol* 2009 May; 40(5):401-3.
- Ahmed R, Patil BS. Neurobrucellosis: A Rare Cause for Spastic Paraparesis. *Braz J Infect Dis* 2009 Jun; 13(3):245.
- Demiraslan H, Metan G, Mese EA, Yildiz O, Aygen B, Sumerkan B, Doganay M. Neurobrucellosis: An Evaluation of a Rare Presentation of Brucellosis from a Tertiary Care Centre in Central Anatolia, Turkey. *Trop Doct* 2009 Oct; 39(4):233-5.
- Ranjbar M, Rezaiee AA, Hashemi SH, Mehdipour S. Neurobrucellosis: Report of a Rare Disease in 20 Iranian Patients Referred to a Tertiary Hospital. *East Mediterr Health J* 2009 Jan-Feb; 15(1):143-8.
- Gul HC, Erdem H, Bek S. Overview of Neurobrucellosis: A Pooled Analysis of 187 Cases. *Int J Infect Dis* 2009 Nov; 13(6):e339-43. Epub 2009 May 9.